

पञ्चविंशः पटलः ।

७०५

अथ नीलकण्ठमन्त्रप्रसङ्गात् रक्षाप्रधानआपदुद्धारणमन्त्रोपि शिवकिङ्करत्वेन
मन्त्रदेवताप्रकाशिकोक्तप्रकारेण लिख्यते —

बृहदारण्यक ऋषिः । अनुष्टुप् छन्दः । आपदुद्धारणो महाबडुकभैरवो
देवता । ह्रीं वां हृत् । ह्रीं वीं शिरः । इत्याद्यङ्गानि । ह्रीं वां बीजम् । ह्रीं
वीं शक्तिः । ह्रूं वूं कीलकम् । भूतप्रेतपिशाचाद्युच्चाटनार्थे विनियोगः ।

यन्त्रान्तरम् —

अर्धचन्द्राकृतिं कृत्वा मध्ये वारुणमालिखेत् ।

कोणद्वये तु जुं सं च त्रंकारेण तु वेष्टयेत् ।

एतद्यन्त्रं महावीर्यं दर्शनात्पावनं परम् ॥

यस्य कीलालमत्राम्निः प्रबृ(प्रव्र)ज्यति न संशयः ।

तत्र वं इति वरुणबीजम् ।

फरकलितकपालः कुण्डली दण्डपाणिः

तरुणतिमिरनीलो व्याळयज्ञोपवीती ।

ऋतुसमयसपर्याविघ्नविच्छेदहेतुः

जयति वडुकनाथः सिद्धिदस्साधकानाम् ॥

ओं श्रीं ह्रीं क्लीं ह्र्म्यं वडुकाय आपदुद्धारणाय कुरु कुरु वडुकाय
ह्रीम् । इति मन्त्रः पञ्चविंशतिवर्णः । तावच्छुभं जपः । त्रिमधुरसिक्तैः तिलैर्दशांशं
पुरश्चरणाहोमः ॥

अस्यैव यन्त्रमाह —

श्रीमायास्मरकूटमत्र विलिखेत् मध्ये दळेष्वष्टसु

द्विः प्रोक्तं वडुकायशब्दमपरान्मन्त्रस्य वर्णान् वहिः ।

अष्टद्वन्द्वदलेषु तद्बहिरचस्तत्संख्यपत्रेष्वथो

यो द्वात्रिंशदळकादिसान्तसहितं यन्त्रं लिखेद्भूपुरे ॥

अस्यार्थः — प्रथममष्टपत्रं विलिख्य तत्कर्णिकायां ग्रणवं विलिख्य,
तन्मध्ये श्रीं ह्रीं क्लीं ह्र्म्यं इति चतसृषु दिक्षु विलिख्य तन्मध्ये साध्य-
नामादीन्विलिखेत् । पुनरष्टदलेषु वडुकाय वडुकायेति द्विरुक्तपदस्यैकैकमक्षरं
विलिखेत् । तद्बहिष्पोडशदळं पञ्चं विलिख्य, तेषु आपदुद्धारणाय कुरु कुरु
वडुकाय ह्रीं एतान्वर्णानेकैकं विलिख्य, तद्बहिष्पोडशदलेषु षोडशस्वरान्विलिख्य
तद्बहिर्द्वात्रिंशदळपञ्चं विलिख्यं, कादिसान्तान् एकैकमक्षरं विलिख्य, तद्बहिः
चतुरश्रं विलिखेत् । एतद्यन्त्रं रक्षाकरं भवति ॥

अथ पूजा —

व्योमपद्माङ्कितत्रिकोणषट्कोणवृत्ताष्टदळचतुरश्रात्मकं चक्रं विलिख्य, श्रीं
ह्रीं नमः इत्युच्चार्य पुष्पाञ्जलिं विकीर्य, तस्मिन्भैरवं मूलेनावृष्य, मूलेन
ईशानादिपञ्चमन्त्रैश्चावाहनादिमुद्राः प्रदर्श्य, देवतातनौ षडङ्गादीन्विन्यस्य,

पाघादीनङ्गमन्त्रैर्दत्त्वा, ईशादिपञ्चमन्त्रैः ऊर्ध्वपूर्वादिपञ्चवक्त्रेषु अभ्यर्च्य,
पङ्कजमन्त्रैः हृदयादिषु संपूज्य, परिवारानर्चयेत् । तद्यथा —

श्रीं ह्रीं ईशान वडुकभैरवपादुकेभ्यो ह्रीं श्रीं नमः । श्रीं ह्रीं वामदेव
वडुकभैरवपादुकेभ्यो ह्रीं श्रीं नमः । इत्यादिपञ्चमन्त्रान् मध्यमाग्रदक्षिणोत्तर-
पश्चिमेषु, कर्णिकायामेव प्रथमावरणम् । अग्नीशासुरवायुकोणेषु पुरतो
दिक्षु पङ्कजैर्द्वितीयावरणम् । श्रीं ह्रीं असिताङ्गभैरवपादुकेभ्यो ह्रीं श्रीं नमः ।
एवमेव रुरुभैरवचण्डभैरवक्रोधभैरव उन्मत्तभैरवकपालीभैरवभीषणभैरव संहारभैरव
इति व्योमपद्माष्टदलेषु पूर्वादीशान्तं असिताङ्गभैरवाद्यष्टकेन तृतीयावरणम् ।
व्योमपद्ममिति कर्णिकावृत्तविशिष्टपद्ममित्यर्थः । श्रीं ह्रीं डाकिनीपुत्रपादुकेभ्यो
ह्रीं श्रीं नमः । एवमेव राकिनीलाकिनीशाकिनीहाकिनीकाकिनीः पूर्वादिपद्-
कोणेषु डाकिनीपुत्रादिपट्टकेन चतुर्थावरणम् । तद्ब्रह्मिः कर्णिकावृत्ते श्रीं ह्रीं
शाकिनीपुत्रवडुकेभ्यो ह्रीं श्रीं नमः इत्यादि मालिनीपुत्र-मन्त्रपुत्र-उमापुत्र-रुद्र-
पुत्र-ऊर्ध्वमुखीपुत्र-शक्तिपुत्र पादुकेभ्यो ह्रीं श्रीं नमः । इति शाकिन्यादिसप्तकं
पङ्कोणवाह्यकर्णिकावृत्ते ऐशान्याद्यग्निपर्यन्तं, श्रीं ह्रीं गणपतिपादुकेभ्यो ह्रीं
श्रीं नमः ॥ एवमेव क्षेत्रपाल महाशास्त्र वडुकनाथ इति गणपत्यादिकुमारचतुष्कं
तत्कर्णिकावृत्ते आग्नेयादिनैर्ऋत्यान्तं, श्रीं ह्रीं देवीपुत्रपादुकेभ्यो ह्रीं श्रीं नमः
इत्यादिमातृपुत्र कुलपुत्र एतत्स्थानाधिपति एतद्देशाधिपति एतद्ग्रामाधिपति
(इति) देवीपुत्रादिपट्टकं तत्कर्णिकावृत्ते नैर्ऋत्यादिवायव्यान्तं, श्रीं ह्रीं मेघनाथ-
पादुकेभ्यो ह्रीं श्रीं नमः । इत्यादि प्रचण्डोग्र कालदूत मेघनादादि पुत्रत्रिकं
तत्कर्णिकावृत्ते वायव्यादीशान्तमिति । शाकिन्यादिवालसप्तकसहितं, गणपत्यादि-
कुमारचतुष्कं, देवीपुत्राद्यधिपदिपट्टकं, मेघनादादिपुत्रत्रिकं इत्येतैस्सर्वैः
मिळित्वा विंशद्देवताभिः पञ्चमावरणम् ॥

ततस्तद्वाह्ये श्रीं ह्रीं मङ्गळापुत्रपादुकेभ्यो ह्रीं श्रीं नमः । एवमेव

चर्चिकापुत्र योगेशीपुत्र हरसिद्धापुत्र भट्टारीपुत्र किलिकिलापुत्र कालरात्रिपुत्र
विभीषिकापुत्र इति पूर्वाद्यष्टदळकेसरेषु मङ्गळापुत्राद्यष्टकेन षष्ठावरणम् ॥

ततस्तद्ब्राह्मे श्रीं ह्रीं ब्रह्माणीपुत्रपादुकेभ्यो ह्रीं श्रीं नमः । एवमेव माहेश्वरी-
पुत्र, कौमारीपुत्र, वैष्णवीपुत्र, वाराहीपुत्र, इन्द्राणीपुत्र, चामुण्डापुत्र,
महालक्ष्मीपुत्र, इति पूर्वाद्यष्टदळेषु ब्रह्माण्यादिमातृपुत्रैः सप्तमावरणम् ॥

पुनस्तद्ब्राह्मे श्रीं ह्रीं इन्द्रवडुकपादेभ्यो ह्रीं श्रीं नमः । इत्यादि ब्रह्म-
वडुकान्तं चतुरश्राभ्यन्तरप्राकारे प्रागादीन्द्रवडुकादिदशकेनाष्टमावरणम् । पुनस्त-
द्ब्राह्मे श्रीं ह्रीं हेतुकभैरवपादुकेभ्यो ह्रीं श्रीं नमः इत्यादित्रिपुरान्तभैरव,
अग्निभैरव, वेताळभैरव, अग्निजिह्वाभैरव, करालभैरव, काळभैरव, भीमरूप-
भैरव, अचलभैरव, श्रीं ह्रीं हाटकेश्वरभैरवपादुकेभ्यो ह्रीं श्रीं नमः इति
चतुरश्रस्य मध्यप्राकारे प्रागादिहेतुकादिदशकेन नवमावरणम् । श्रीं ह्रीं वज्रिणी-
पुत्रदशकेन पूर्वादिदिक्षु दशमावरणम् । एवं भैरवं संपूज्य बलिं दद्यात् ॥

शाक्यन्नं पल्लं सर्पिलाजचूर्णानि शर्करा ।
गुळमिक्षुरसापूपौ मध्वक्तैः परिमिश्रितैः ॥

कृत्वा कवलमाराध्य देवं प्रागुक्तवर्त्मना ।
रक्तचन्दनपुष्पाद्यैः निशि तस्मै बलिं हरेत् ॥

ततस्सिद्धयन्ति कार्याणि बलिनाऽनेन मन्त्रिणाम् ।

तत्र पल्लमिति तिलम् ॥

अथास्य नित्यबलिः —

भोजनवेळायां घृतगुळष्यञ्जनादिसहितं सक्तुं निर्वर्त्य, मूलचिर्घां त्रिवारं
जत्वा, कृष्णाय शुने दद्यात् ॥

अथ प्रयोगः —

जुहुयात्सर्पिणा मन्त्री महतीं श्रियमाप्नुयात् ।
वश्याय जुहुयादिक्षुशकलैर्वशयेज्जनान् ॥

इक्षुशकलं-नावतसाखर ॥

जुहुयात्पुत्रलाभाय प्रफुल्लैः कैरवैस्सुधीः ।
धनधान्यादिसंपत्तयै जुहुयात्तिलतण्डुलैः ॥

विल्वप्रसूनैर्जुहुयात् महतीं विन्दति श्रियम् ।
लौणैर्मधुरसंमिश्रैः वशयेद्वनिताजनान् ॥

लोणं-लवणम् ॥

वृष्टिकामेन होतव्यं चेतसस्य समिद्धरैः ।
वेतसं-नीर्वाञ्जि । लतिकाविशेषः ।

अग्नेन जुहुयान्नित्यं धनधान्यादिसंपदे ॥

वश्याप जुहुयान्मन्त्री, मधुना दिवसत्रयम् ।
रोगोक्तौषधहोमेन रोगो नश्यति तत्क्षणात् ॥

कृत्याद्रोहे ग्रहद्रोहे भूतापस्मारसंभवे ।
व्याघ्रासने समासीनो जुहुयादयुतं तिलैः ॥

भूतादयः पलायन्ते नेक्षन्ते तां दिशं भयात् ।
जुहुयात्केवलैर्लोणैरयुतं स्तम्भनेच्छया ॥

निगळादिविमोक्षाय प्रयोगोयमुदाहृतः ।
वचाचूर्णं पलं जप्तं गव्येनाज्येन लोळितम् ॥

विभज्य भक्षयेन्मन्त्री मण्डलं पुत्रकांक्षया ।

विनीतं पुत्रमामोति मेधारोग्यवलान्वितम् ॥

वचा-वेखण्ड । वचाचूर्णे पलप्रमाणे गव्याज्यं विसृज्य प्रतिदिनमष्टोत्तर-
सहस्रं जस्वा मण्डलं प्राशयेत् ॥

अथ भस्मप्रयोगः—

साधयेन्मनुनाऽनेन भस्म सर्वार्थसिद्धिदम् ।
उशीरं चन्दनं कुण्ठं घनसारं सकुंकुमम् ।
श्वेतार्कमूलं वाराहीलक्ष्मीक्षीरमहीरुहाम् ॥

त्वचो त्रिव्वतरोर्मूलं शोषयित्वाऽथ चूर्णयेत् ।
चूर्णं व्योम्नि गृहीतेन गोमयेन विमर्दितम् ॥

कृत्वा पिण्डानि संशोष्य संस्कृते हव्यवाहने ।
मूलेन दग्ध्वा तद्भस्म शुद्धपात्रे विनिक्षिपेत् ॥

केतकीमालतीपुष्पैः वासयेद्भस्म शोधितम् ।
अयुतं प्रजपेन्मन्त्रं स्पृष्ट्वा भस्म सुपूजितम् ॥

एतदादाय दिनशः प्रातः पुण्ड्रं करोति यः ।
तस्य रोगाः प्रणश्यन्ति कृत्याद्रोहमहाग्रहाः ॥

अस्यार्थं पङ्क्तिशपटलेऽघोरभस्मविधाने वक्ष्यामः ॥

अथापदुद्धारणप्रसङ्गात् स्वर्णाकर्षणभैरवमन्त्रोपि लिख्यते—

दूर्वासो भगवानृषिः । देवीगायत्री छन्दः । स्वर्णाकर्षणभैरवो देवता ।
ह्रीं बीजम् । स्वाहा शक्तिः । संकल्पसिद्धयर्थे जपे विनियोगः । ॐ ह्रीं
महाभैरवाय हूत् । ॐ ह्रीं अपणस्याय शिरः । ॐ हूं अजामेळमन्धनाय